

Ár 2012, föstudaginn 7. desember er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Elísabet Júlíusdóttir og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 110/2012:**

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 12. júní 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 7. júní 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 19. júní 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 26. september 2012. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 1. október 2012, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 7. desember 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 3. apríl 2008 var skuldabréf nr. X, að fjárhæð kr. 566.000 gefið út af A, til FF. Varnaraðili hefur nú tekið yfir réttindi og skyldur FF skv. skuldabréfinu. Sóknaraðili og B, tókust á hendur sjálfskuldarábyrgð in solidum á láninu. Staðfesti sóknaraðili með undirskrift sinni að hafa kynnt sér efni bréfsins og gert sér grein fyrir í hverju ábyrgð hennar væri fólgin og taldi hana samrýmast greiðslugetu sinni. Jafnframt hefði hún kynnt sér upplýsingabækling um ábyrgðir og efni gildandi samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga.

Þann 8. apríl 2008 var skjalið „Til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga X“ undirritað. Samkvæmt því var A greiðandi að láni að fjárhæð kr. 566.000 en ábyrgðarmenn voru sóknaraðili og B. Ekki var hakað við hvort meira en helmingi lánsfjár yrði varið til greiðslu á skuldum greiðanda eða annarra hjá Sparisjóðnum.

Staðfesti sóknaraðili með undirritun sinni að hafa fengið og kynnt sér bækling sparisjóðanna um sjálfskuldarábyrgðir. Óskuðu ábyrgðarmenn eftir að greiðslugeta greiðanda yrði ekki metin og settu upphafsstafi sína við það val. Ekki kom fram hver niðurstaða greiðslumats væri.

Kaupdagur skuldabréfsins var 11. apríl 2008. Samkvæmt kaupnótu skuldabréfsins var öllu láninu ráðstafað inn á reikning nr. Y.

Umboðsmaður skuldara sendi varnaraðila tölvupóst fyrir hönd sóknaraðila og óskaði eftir að kannað yrði gildi ábyrgðar skv. skuldabréfi nr. X. Þann 8. maí 2012 kvað varnaraðili ábyrgðina gilda.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 7. júní 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að ábyrgðarskuldbinding nr. X verði felld úr gildi. Sóknaraðili kveður varnaraðila ekki hafa staðið við skuldbindingar sínar samkvæmt samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, þar sem ekki hafi farið fram mat á greiðslugetu greiðanda sem ábyrgðarmanni hafi verið kynnt áður en hún tókst á hendur ábyrgðina, sbr. 3. og 4. gr. samkomulagsins. Vísar sóknaraðili til þess að með þessari háttsemi hafi varnaraðili brotið gegn ákvæði 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Varnaraðili vísar til þess að skuldabréfið hafi verið útgefið þann 3. apríl 2008. Þá hafi sóknaraðili afpakað gerð greiðslumats á eyðublaðinu „Til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga“ þann 8. apríl 2008 og 11. apríl 2008 hafi bréfið verið tekið til innheimtu. Það sé því ljóst að mati bankans að skilyrði 1. másl. 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga hafi verið uppfyllt í máli þessu. Orðalag ákvæðisins „áður en hann gengst í ábyrgðina“ verði túlkað sem svo að maður gangist í ábyrgð um leið og skuldbindingin sé greidd út til lántaka, þ.e. við það að ábyrgðin verði virk. Vitaskuld sé það á valdi fjármálastofnunar að greiða út skuldabréf þegar við undirritun þess en til þess beri að líta að í þessu tilviki hafi verið beðið undirritunar allra skjalanna. Fullyrt sé að verklag sparisjóðanna hafi verið á þá lund í fleiri tilvikum. Ekki sé unnt að útskýra með neinni vissu hvernig standi á því að misræmi sé á dagsetningum en leiða megi að því líkur að tíma hafi tekið að afla undirskriftar sóknaraðila í málinu.

Í ljósi ofangreinds fer bankinn fram á að nefndin hafni kröfum sóknaraðila í máli þessu.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila á skuldabréfi nr. X, útgefnu af A til FF.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsett 1. nóvember 2001, er undirritað af Sambandi íslenskra sparisjóða f.h. sparisjóða. FF var einn þessara sparisjóða og leiðir varnaraðili rétt sinn í máli þessu frá því félagi. Verður varnaraðili talinn bundinn við efni þess.

Umrætt samkomulag tekur m.a. til þess þegar einstaklingur gengst í sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr. samkomulagsins. Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en kr. 1.000.000. Samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina, enda liggi fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Bendi niðurstaða greiðslumats til þess að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar, en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega.

Í máli þessu liggur fyrir að dagsetning undirritunar umrædds skuldabréfs er 3. apríl 2008 og því gekkst sóknaraðili í sjálfskuldarábyrgð fyrir A þann dag. Í 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga kemur fram að tryggt skuli að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina. Hefur varnaraðili ekki uppfyllt skyldur sínar samkvæmt 1. mgr. 3. gr. og 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga að þessu leyti, en svo virðist sem sóknaraðila hafi fyrst verið bent á að almennt væri gert ráð fyrir greiðslumötum við ábyrgðarskuldbindingar þegar hún óskaði eftir að greiðslumat yrði ekki framkvæmt þann 8. apríl 2008.

Við mat á því hvort víkja eigi ábyrgð sóknaraðila til hliðar í ljósi ofangreinds með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936 um sammingsgerð, umboð og ógilda löggerna ber að líta til þess að þann 8. apríl 2008 óskaði sóknaraðili sannanlega eftir því að mat á greiðslugetu greiðanda yrði ekki framkvæmt, sbr. 3. mgr. 3. gr. samkomulagsins. Hefur sóknaraðili enga tilraun gert til að útskýra hvernig dagsetning þeirrar yfirlýsingar hafi skipt máli fyrir ábyrgðarskuldbindingu hennar eða haldið því fram að hún hefði ekki óskað eftir því að greiðslugeta greiðanda yrði ekki metin þann 3. apríl 2008, sbr. úrskurði úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 37/2012 og 54/2012.

Verður einnig að líta til þess að sóknaraðili skrifaði nafn sitt á skuldabréfið þar sem fram kom að hún hefði kynnt sér efni skuldabréfsins og gerði sér grein fyrir í hverju ábyrgð hennar væri fólgin og taldi hana samrýmast greiðslugetu sinni. Jafnframt hefði hún kynnt sér upplýsingabækling um ábyrgðir og efni gildandi samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga.

Í ljósi ofangreinds verður ekki séð að orsakatengsl séu á milli dagsetningar umræddra skjala og ábyrgðarinnar sem sóknaraðili gekkst í.

Að öllu þessu virtu verður ekki talið að forsendur séu til að ógilda ábyrgð sóknaraðila með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936. Ber því að hafna kröfu sóknaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 7. desember 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Elísabet Júlíusdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir